

**ZRZESZENIE GMIN
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO**

STANOWISKO

Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego

nr 9/2017 z dnia 22.11.2017 r.

ws. projektu ustawy o jawności życia publicznego (UD 314)

Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego, działając na podstawie § 6 pkt 1 i 4 w zw. z § 19 ust. 1 pkt 14 Statutu Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego, pragnie wyrazić swoją opinię na temat projektu ustawy o jawności życia publicznego i poszczególnych jej postanowień.

W pierwszej kolejności Zrzeszenie **pozytywnie ocenia** inicjatywę wprowadzenia mechanizmów pozwalających na ograniczenie dostępu do informacji publicznej osobom, które nadużywają tego prawa w celach innych niż troska o dobro publiczne. Tym samym Zrzeszenie popiera propozycję wprowadzenia zasady wyrażonej w art. 21 ust. 2 w/w ustawy, zgodnie z którym: „W przypadku gdy wnioskodawca w sposób uporczywy składa wnioski, o których mowa w art. 16 ust. 1, których realizacja ze względu na ilość lub zakres udostępnianej informacji znacząco utrudniłaby działalność podmiotu obowiązanego do udzielenia informacji publicznej, podmiot ten może odmówić udostępnienia informacji publicznej”. Jednocześnie jednak Zrzeszenie pragnie zwrócić uwagę, że treść ww. przepisu nie uwzględnia często występujących w praktyce sytuacji, które również powinny uzasadniać możliwość odmowy udzielenia informacji. Wskazany przepis wprowadzając jako podstawę odmowy dostępu do informacji wskazuje „uporczywość” składania wniosków, która jednak musi być połączona z utrudnieniem udzielania informacji z uwagi na ilość żądanych informacji lub ich zakres. Tymczasem w praktyce funkcjonowania organów samorządu terytorialnego wielokrotnie uporczywość składania wniosków nie sprowadza się do ilości oczekiwanych informacji czy ich zakresu, a polega na częstotliwości składania wniosków, której towarzyszy motywacja zmierzająca do paraliżu pracy organu obowiązanego. W związku z tym, Zrzeszenie stoi na stanowisku, że katalog możliwości odmowy udzielania informacji powinien zostać rozszerzony o ww. przypadek, tj. gdy ilość składanych wniosków zmierza do sparaliżowania pracy organu.

Ponadto, Zrzeszenie zwraca uwagę, że art. 21 ust. 3 pkt 2 projektu ustawy definiujący treść decyzji odmawiającej udzielenia informacji odwołuje się w swej treści do art. 7 ust. 1 pkt 2 i 3 tej ustawy, podczas gdy wskazany art. 7 pozbawiony jest ustępów i zawiera jedynie jednostki redakcyjne w postaci punktów. Powyższy wskazuje, że ww. art. 21 ust. 3 pkt 2 w istocie powinien odwoływać się do całkowicie innego przepisu projektu ustawy.

Ponadto, Zrzeszenie zwraca uwagę, że zgodnie z literalnym brzmieniem art. 21 ust. 3 pkt 2 projektu ustawy decyzja o odmowie udzielenia informacji z uwagi na uporczywość składania wniosków o jej udostępnienie, wymaga uzasadnienia, w którym należy oznaczyć podmiot, ze względu na którego dobra odmówiono udostępnienia informacji. Tymczasem, jak wynika z art. 21 ust. 2 projektu ustawy, wydanie decyzji o odmowie udostępnienia informacji publicznej z uwagi na uporczywe zachowanie wnioskodawcy nie jest dokonywane ze względu na dobro jakiegokolwiek

podmiotu, jak ma to miejsce w przypadkach opisanych w art. 8 projektu ustawy (ochrona prywatności osoby fizycznej, tajemnica przedsiębiorstwa), a jedynie z uwagi na charakter zachowania uprawnionego. W ocenie Zrzeszenia omawiany przepis wymaga preredagowania.

Zrzeszenie sygnalizuje, że o ile pożądanym jest utrzymanie przepisu dającego organom możliwość pobierania opłat z tytułu udostępnienia informacji publicznej, o tyle przepis ten wymaga modyfikacji dostosowującej go do panujących realiów. Zgodnie z projektowanym art. 20 ust. 1 projektu ustawy, który stanowi w istocie powtórzenie normy wynikającej z aktualnie obowiązującego art. 15 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej: „Jeżeli w wyniku udostępnienia informacji publicznej na wniosek, o którym mowa w art. 16 ust. 1, podmiot obowiązany do udostępnienia ma ponieść dodatkowe koszty związane ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia informacji w sposób lub formę wskazaną we wniosku, podmiot ten może pobrać od wnioskodawcy opłatę w wysokości odpowiadającej tym kosztom”. Opłata może być więc naliczona wyłącznie, gdy pojawią się po stronie organu oprócz standardowych kosztów udostępnienia informacji koszty dodatkowe wynikające z konieczności udostępnienia lub przekształcenia informacji w sposób oczekiwany przez wnioskodawcę. Tym samym organ nie ma uprawnień do naliczania opłat, gdy udostępnia informację w sposób nawet najprostszy i przez siebie wybrany, ale wymagający znaczących nakładów pracy lub czasu. Z taką sytuacją organy stykają się w przypadku, gdy wnioskodawca domaga się udostępnienia znacznej ilości danych lub znacznej ilości dokumentów i jednocześnie nie wyraża preferencji co do szczególnego sposobu udostępnienia informacji. W związku z tym Zrzeszenie stoi na stanowisku, że możliwości naliczania ww. opłat powinna istnieć w każdym przypadku, gdy udostępnienie informacji generuje po stronie organu jakiegokolwiek koszty.

Odnosząc się do materii dotyczącej obowiązku składania oświadczeń majątkowych Zrzeszenie pragnie zasignalizować, że katalog podmiotów zobowiązanych do składania takowych oświadczeń, a wyrażony w art. 49 projektu ustawy, został nadmiernie rozszerzony w oderwaniu od potrzeb kontrolowania sytuacji materialnej poszczególnych uczestników strefy publicznej. O ile koniecznym jest szczegółowa kontrola stanu majątkowego osób zarządzających finansami publicznymi, o tyle potrzeba ta maleje (o ile w ogóle istnieje) względem osób, które jedynie w ograniczonym zakresie stykają się z funkcjonowaniem organów publicznych. W związku z tym Zrzeszenie negatywnie opiniuje wprowadzenie m.in. obowiązku składania oświadczeń majątkowych przez pracowników samorządowych kierujących komórkami wewnętrznymi urzędów gmin lub jednostek organizacyjnych albo ich zastępców.

Ponadto, Zrzeszenie zwraca uwagę, że projekt ustawy wymaga, aby osoby zobowiązane do złożenia oświadczeń majątkowych ujawniały również dane dotyczące wspólnego majątku małżeńskiego oraz majątku małżonka, podczas gdy w rzeczywistości taka możliwość nie zawsze istnieje. Wskazany problem dotyczy osób, które pozostają w formalnym związku małżeńskim i jednocześnie faktycznej separacji. Wówczas osoby te nie posiadają, z oczywistych względów, wiedzy na temat składników majątkowych nabytych przez drugiego małżonka, a wchodzących w skład majątku małżeńskiego. W związku z tym Zrzeszenie apeluje o dostosowanie zakresu obowiązku informowania o majątku małżeńskim i małżonków do realiów ich funkcjonowania.

Zrzeszenie krytycznie ocenia wprowadzenie instytucji Rejestru Korzyści, a w szczególności z uwagi na jego pełną jawność oraz z uwagi na obowiązek zgłaszania i ujawniania wyjazdów

zagranicznych finansowanych przez osoby trzecie. Zrzeszenie popiera zasadę jawności życia publicznego, w tym jawności dochodów i wydatków osób pełniących funkcję publiczną. Nie mniej jednocześnie sprzeciwia się nadmiernemu ujawnianiu informacji wrażliwych z tym związanych. Kontrola finansów tych osób, o ile wymaga zgłoszenia informacji do właściwych organów, o tyle nie wymaga ich pełnego ujawniania opinii publicznej, co może naruszyć prawo tych osób do prywatności. Z tego powodu Zrzeszenie stoi na stanowisku, że niewłaściwym jest podawanie i ujawnianie informacji na temat wyjazdów zagranicznych finansowanych przez osoby trzecie (vide: art. 46 ust. 3 pkt 4), albowiem oznacza to przykładowo, że osoba obowiązana będzie zmuszona do ujawnienia, że wyjechała na urlop za granicę sfinansowany przez swoich rodziców lub swoje dzieci, albo przez partnera życiowego. Powyższe stanowi niedopuszczalną ingerencję w życie prywatne osób pełniących funkcje publiczne.

PREZES
Zrzeszenia Gmin Województwa Lubuskiego

Wadim Tyszkiewicz

Otrzymują:

1. Pan Andrzej Duda – Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Pani Beata Szydło – Prezes Rady Ministrów
3. Pan Mariusz Kamiński - Minister - Członek Rady Ministrów Koordynator Służb Specjalnych
4. Pan Arkadiusz Czartoryski – Przewodniczący Sejmowej Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych, Poseł na Sejm RP
5. Pan Andrzej Maciejewski – Przewodniczący Sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, Poseł na Sejm RP
6. Pan Robert Mamątow - Przewodniczący Senackiej Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, Senator RP
7. Pan Piotr Zientarski – Przewodniczący Senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, Senator RP
8. Pani Jolanta Rusiniak - Prezes Rządowego Centrum Legislacji
9. Pan Szymon Wróbel – Sekretarz Strony Rządowej, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
10. Pan Andrzej Porawski - Sekretarz Strony Samorządowej, Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
11. Pani Iwona Wieczorek – Dyrektor Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego
12. Pan Władysław Dajczak – Wojewoda Lubuski
13. Pani Elżbieta Anna Polak – Marszałek Województwa Lubuskiego
14. Pan Czesław Fiedorowicz – Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego
15. Pan Mirosław Glaz – Przewodniczący Konwentu Powiatów Województwa Lubuskiego, Starosta Krośnieński
16. Pan Stefan Niesiołowski – Poseł na Sejm RP
17. Pani Bożenna Bukiewicz – Poseł na Sejm RP
18. Pani Katarzyna Osos – Poseł na Sejm RP
19. Pani Krystyna Sibińska – Poseł na Sejm RP
20. Pan Tomasz Kucharski – Poseł na Sejm RP
21. Pan Marek Ast – Poseł na Sejm RP
22. Pan Jerzy Materna – Poseł na Sejm RP
23. Pan Artur Zasada – Poseł na Sejm RP
24. Pan Jacek Kurzępa – Poseł na Sejm RP
25. Pan Jarosław Porwich – Poseł na Sejm RP
26. Pan Paweł Pudłowski – Poseł na Sejm RP
27. Pan Władysław Komarnicki – Senator RP
28. Pan Waldemar Sługocki – Senator RP
29. Pan Robert Dowhan – Senator RP
30. Pan Zygmunt Frankiewicz - Prezes Związku Miast Polskich
31. Pan Marek Olszewski – Przewodniczący Zarządu Związku Gmin Wiejskich RP
32. Pan Rafał Dutkiewicz – Prezes Zarządu Unii Metropolii Polskich
33. Pan Wojciech Długoborski – Prezes Zarządu Unii Miasteczek Polskich
34. Pan Ludwik Węgrzyn - Przewodniczący Zarządu Związku Powiatów Polskich
35. Sygnatariusze Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych
36. „Wspólnota”
37. „Gazeta Wyborcza”
38. „Rzeczpospolita”
39. „Gazeta Prawna”
40. „Gazeta Lubuska”
41. TVP3 Gorzów Wielkopolski
42. Radio Zachód S.A.
43. portalsamorzadowy.pl
44. wartowiedziec.org
45. samorzad.pap.pl